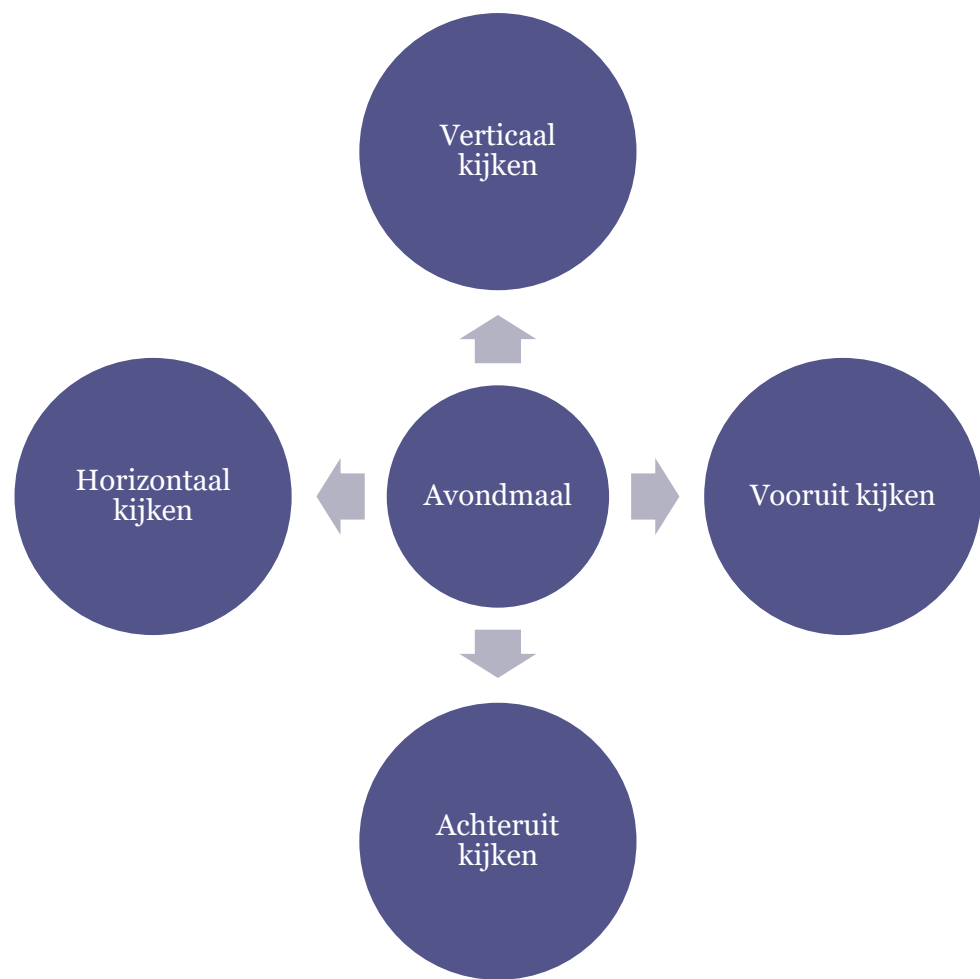

Het avondmaal

dr. Raymond R. Hausoul

Eerst komt de praktijk van de gemeenschappelijke maaltijd van Christus, daarna komt de theologische theorie en de discussie over de avondmaalsleer. Want we vieren niet onze avondmaalsleer, maar de maaltijd zelf in tegenwoordigheid van Christus.

—— Jürgen Moltmann

Centrale vraagstellingen

Is Christus' mens- en godheid opgeheven? Kan God de Zoon na de opstanding enkel met zijn goddelijke of menselijke substantie aanwezig zijn?

Verschillende benaderingen

Transsubstantiatieleer

Consubstantiatieleer

Zwingliaanse visie

Transsubstantiatie (RKK)

Uitleg

- ‘Dit is mijn lichaam ... dit is mijn bloed’
- Brood en wijn zijn Christus’ lichaam en bloed.

Geschiedenis

- Aristoteles
 - Verschil substantie en verschijning.
 - Trans-substantie \neq transmateralisatie.
- Vierde Lateraanse Concilie (1215).
- Concilie van Trente (1545-1563)

Uitdagingen

- Aristoteles visie?
- Aards-concreet of symbolisch ‘is’?
- Wanneer gebeurt de transsubstantie?

Consubstantiatie (Luther)

Uitleg

- ‘Dit *is* mijn lichaam ... dit *is* mijn bloed’
- Christus *is aanwezig* in brood en wijn

Geschiedenis

- Augsburgse confessie

Uitdagingen

- Aristoteles visie?
- Wanneer gebeurt consubstantiatie?

Zwingliaanse visie

Uitleg

- ‘Dit is mijn lichaam ... dit is mijn bloed’
- Brood en wijn vertegenwoordigen Christus’ lichaam en bloed

Geschiedenis

- ‘Ic houde u sacrament voor broot ende meel’ (Wendelmoet Nicolaasdochter, 1527).

Uitdagingen

- Slechts teken?

Diverse vragen

Wie mag er deelnemen?

Moet je ongezuurde broden gebruiken?

Moet je wijn of druivensap gebruiken?

Moet je één of meerdere bekers gebruiken?

Met betrekking tot het avondmaal. Viert dit zo:

1. Eerst aangaande de beker:

‘Wij danken U, Onze Vader, voor de heilige wijnstok. Voor David uw Knecht, die U ons door Jezus, uw Knecht, bekend maakte.’

2. Aangaande het gebroken brood:

‘Wij danken U, onze Vader, voor het leven en de kennis die U ons door Jezus Christus bekend maakte.’

Aan U de glorie tot in eeuwigheid. Zoals dit gebroken brood over de bergen verspreid was en tot één geheel werd samengebracht, laat zo uw kerk in uw rijk verzameld zijn van de uiteinden van de aarde. Want van U is de glorie en de kracht door Jezus Christus tot in eeuwigheid.’

Laten slechts de gedoopten in de naam van Jezus van het avondmaal eten en drinken. Daarover heeft de Heer gesproken: ‘Geef het heilige niet aan de honden’

— *Didachè 9.*

Als jullie verzadigt zijn, breng dan als volgt dank:

‘Heilige Vader, wij danken U voor uw heilige naam, die in onze harten woont en voor de kennis, het geloof en de onsterfelijkheid die U ons door uw Knecht Jezus Christus liet ontvangen. Aan U zij de glorie tot in eeuwigheid.

Almachtige Heerser, U hebt alles geschapen voor uw naam: voedsel en drank gaf U de mensen tot verkwikking, opdat wij U zouden danken. Aan ons gaf U geestelijk voedsel en drank en eeuwig leven door uw Knecht. Wij danken u boven alles dat U almachtig bent. Aan U komt de glorie toe tot in eeuwigheid.

Heer, red uw kerk van alle kwaad, volmaak haar in uw liefde en verzamel de heiligen uit de vier windstreken. Breng ze in uw koninkrijk, dat U voor hen hebt bereid. Want U komt de kracht en de glorie toe tot in eeuwigheid.

Laat uw genade komen en deze wereld voorbijgaan. Hosanna, de God van David.
Laat wie heilig is komen en wie dat niet is zich bekeren. Maranatha! Amen.’

— *Didachè* 10.